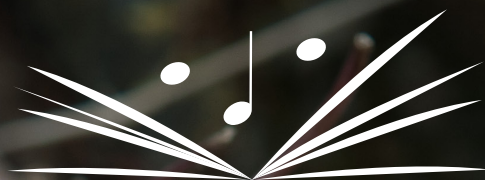

musik

BIBLIOTEKSNYTT

SVENSKA
MUSIKBIBLIOTEKS
FÖRENINGEN

Mitt bland blåsipporna i
Tierp och Tobo

SMoK i Borlänge

Sjungande talböcker

Dans på Svenskt visarkiv

Noter i punktskrift

My three decades with
IAML and Intervalli

Fördelen med att vara bibliotekarie
när man skriver en bok

25:-

nr.2
2012

KALENDARIUM 2012

- 22-27 juli IAML*-konferens i Montréal <http://montreal2012.info/>
- Jazzens genus och föreställningar om autenticitet Nordisk jazzkonferens arrangerad av Svenskt visarkiv, Hesselby Slott, Stockholm, 30-31 augusti 2012 www.jazzconference.net
- Musikdramatiskt tema i Karlstad, 7-8 november med föreställning och visning av Värmlandsoperan, arr. Svenska musikbiblioteksföreringen
- Nätverksträff för musikarkiv 22-23 november i Lund
- Träff för musikhögskolebibliotekarier i Göteborg i samband med Bokmässan i september

*IAML=The International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres

Nyckelharpor från årsmötet. Foto Ingemar Johansson. På omslaget ser du de vackra blåsipporna som växte i Tobo under tiden vid årsmötet. Foto Eric Hammarström

INNEHÅLL

3	Ordföranden har ordet, Redaktörens ruta	12	My three decades with IAML and Intervalli
4	Fördelen med att vara bibliotekarie när man skriver en bok	14	SMoK i Borlänge
6	Noter i punktskrift	15	Designa Musikbiblioteksnytt, På nytt jobb
9	Sjungande talböcker	16	Mitt bland blåsipporna i Tierp och Tobo
12	Nu finns det även dans på Svenskt visarkiv	19	Rusa runt som vargar och kräla som ormar
11	Humanist? Javisst!	19	Summary in English
		20	Fler bilder från årsmötet

www.iaml.info

Layout Sara Lind

MUSIK

BIBLIOTEKSNYTT

utges av Svenska musikbiblioteksföreringen, svenska sektionen av IAML, International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres

ISSN 0283-104X

Redaktör och distr.: Lena Nettelbladt
Musik- och teaterbiblioteket Box 16326
103 26 Stockholm
08-519 554 10 lena.nettelbladt@gmail.com
Prenumerationer inkl. medlemskap:
enskilda 250:-, institutioner 400:-, veteraner,
studerande, arbetslösa 125:-
Plusgiro 65 21 22-3

www.musikbiblioteksbloggen.blogspot.com

Kära kollegor

Vår och sommar står nu inför dörren, i skrivandets stund så känns det som om våren är nödbedd i år. Det är fortfarande kallt ute men björkarna är gröna och vit-sipporna täcker marken.

Vi hade ett underbart årsmöte i Tierp och i Tobo på Sahlströmergården, det kändes som om dagarna fylldes av glada skratt, musik och ny kunskap. Har ni tänkt på att musik gör så att man mår bra, att det här med musik och kultur inte bara är något som är fint utan också livsnödvändigt? Vi som var med på dag två fick sjunga och dansa en hel dag ihop med Anna Heikkinen och det gick inte att ta fel på hur kul vi hade. Samtidigt som vi lärde oss nya saker. Om vi sätter det här i relation till våra låntagare så blir bilden av musikens och musikbibliotekens roll tydlig. För närvarande jobbar jag på ett skol- och folkbibliotek och ser dagligen elever i olika åldrar och får njuta av att se glittrande ögon när vi har spelat och sjungit. Framför allt är det kul att se när de elever som kanske inte har det så lätt tar till sig musiken och hur de då fungerar väldigt bra. Det här var en liten inblick i min vardag och en del av

Foto: Ingemar Johansson

den biten som musikbiblioteken bidrar till, och där vår verksamhet är otroligt viktig. Och verksamheten håller på att förändras vilket är spännande. I slutet av juli är det dags för IAML-konferens och då kommer vi att fortsätta att diskutera IAMLs framtid – vart är vi på väg? I vår svenska förening har vi tagit några små steg framåt med Framtidsdagen, men än återstår det mycket. Och där är

det viktigt, kära medlem, att vi får veta – vilken verksamhet vill du ha i musikbiblioteksföreningen?

Ha en underbar sommar!

Birgitta Sparre

Redaktörens ruta

Ordet jag tänker på idag är samarbete. Roger Flury, president för IAML (The International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres), berättar om samarbete mellan IAML och IMC (International Music Council) och mellan IAML och IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions). Och Svenska musikbiblioteks-föreningen samarbetar med Nätverket för musikarkiv. Jag hoppas på mer samarbete mellan olika typer av bibliotek och arkiv. Vi sitter för mycket på våra kammare och gör liknande saker. Vi

registrerar, katalogiserar och digitaliserar efter egna system och i egna databaser i stället för att samarbeta och dra nytta av varandras redan gjorda arbete. I lilla Sverige skulle en not, bok, eller ljudfil bara behöva katalogiseras en gång, om vi kunde samarbeta mer! Från till samarbete såddes under Framtidsdagen som vår förening ordnade i februari, och jag hoppas att vi fortsätter det arbetet. Du kan nog ana ordet samarbete i alla bidragen i detta nummer av *Musikbiblioteksnytt*. Mycket nöje!

Lena Nettelbladt

P.S. Roger Flury skriver om den internationella musikbiblioteks-föreningen på IAML-L som är en internationell diskussionslista för information och diskussion av musikbiblioteksrelaterade frågor. Anslut dig genom att skicka e-post till iaml-l-request@cornell.edu från den e-postadress du vill anmäla till listan. Skriv ordet join i ämnesraden. Lämna själva brevet helt tomt. Skicka dina inlägg till iaml-l@cornell.edu

www.musikbiblioteksbloggen.blogspot.com

www.smbf.nu

musikbiblioteksforum@listserv.kb.se

www.facebook.com/ (Musikbiblioteks-föreningen)

Fördelen med att vara *bibliotekarie* när man skriver en *bok*

||| Peter Berry, Konstnärliga fakulteten i Malmö Lunds universitet

Jag är inte forskare, på riktigt. Visserligen var jag en gång på väg att bli det, i ämnet modern europeisk historia. Jag lärde mig nog något som jag haft användning av det senaste året när jag skrev min bok *Abraham från Godegård – berättelsen om en originell människa och hans musik* (Musikhögskolan i Malmö, 2011).

Boken handlar om 1800-talet i Sverige och ett levnadsöde präglad av överlevnad. Huvudpersonen, Abraham Hagholm (1811-1890), växer upp i ett fattigt torparhem i en avägsen skogsbygd. När han är nio år gammal drabbas han av en stroke och förlorar rörelseförmågan i benen. Så småningom blir han ortens förste utexaminerade folkskollärare, en av de första i Sverige, och blir en uppskattad man både lokalt i socknen och i överklassmiljön vid närbelägna Medevi brunn. Man kan säga att Hagholm gör en klassresa. Det som gjorde mig intresserad av honom är hur musiken förefaller vara en ständig följeslagare på denna resa. Det är för övrigt genom musiken, särskilt folkmusiken, som de

flesta känner till Hagholm. Från cirka 1830 till 1850 samlar Hagholm nästan 400 danslåtar för fiol som han skriver ner i en liten bok som finns på Svenskt visarkiv. Flera av de låtarna publicerades i Svenska låtar.

Jag är inte musikvetare, på riktigt. Mina kunskaper om musikhistoria har jag skaffat mig själv när jag förberett boken om Abraham. Jag har läst på om folkmusik och framför allt om populärmusik på 1800-talet. Mina planer en gång på att bedriva akademiska studier i ämnet kom aldrig riktigt igång, mycket beroende på min okunnighet i musikteori. Senare kom jag underfund med att det ändå inte var på detta sätt jag ville tillfredsställa min nyfikenhet på musik.

Jag är inte musiker, på riktigt. Jag brukar kalla mig amatör eller någon slags folkmusiker för att förklara vad för slags musiker jag är. Men det stämmer inte så bra. Jag och många med mig, är musiker på våra egna sätt med våra egna vägar till musiken. Alltför ofta ber vi om ursäkt

för det. Sedan några år tar jag lektioner i fiol och viola och har lärt mig läsa noter och begriper lite av musikteori.

“ Jag och många med mig, är musiker på våra egna sätt med

våra egna vägar till musiken. Alltför ofta ber vi om ursäkt för det.

En gång skrämd av min pappas stränga rutiner som yrkesmusiker i det klassiska facket, har jag äntligen hittat den väg till musiken som stämmer för mig och som gör musik njutbar och intressant.

Jag är inte musikbibliotekarie, på riktigt. Jag saknar utbildning i informationsarbete och katalogisering inom musik. Det är en nackdel och jag klarar mig tack vare kunniga och förstående kollegor.

Men, jag är bibliotekarie. Säkert hade jag mött Abraham Hagholm på ett annat sätt om jag haft en annan bakgrund. Min yrkesroll har präglat mötet på många sätt. Som många bibliotekarier är jag svag för det musiska. Jag tycker om att spela, skriva och måla. Som många bibliotekarier är jag intresserad av människor.

“Att passera gränser har sitt pris. Det kan vara svårt att få gehör för ett intresse att göra något som inte verkar höra till yrkesrollen, som att skriva en bok om musik om man varken är riktig forskare eller riktig musiker.

Abraham blev själv bibliotekarie i socknens första publika bibliotek på 1860-talet. Min bakgrund som bibliotekarie gör att jag kunnat uppskatta hans arbete med lån, bokvård, katalogisering och förvärv. Det är osannolikt om jag haft ett annat yrke. Men det är framför allt på ett annat sätt som jag haft nytta av mitt bibliotekarieskap, nämligen som någon med erfarenhet av att söka litteratur och källor i bibliotek och arkiv. Jag har haft stor nytta av min kunskap om hur dessa fungerar och av det nätverk av kollegor jag har förmånen att tillhöra.

Att passera gränser har sitt pris. Det kan vara svårt att få gehör för ett intresse att göra något som inte verkar höra till yrkesrollen, som att skriva en bok om musik om man varken är riktig forskare eller riktig musiker. Där jag arbetar på Musikhögskolan i Malmö, var det i alla fall helt möjligt för mig att få skriva denna bok, visserligen på min egen tid, men med stöd för olika omkostnader och publicering. Dessutom spelade tillfälligheter in på ett gynnsamt sätt – man hade nyligen påbörjat en serie monografier om konstnärliga reflektioner. Det visade sig att mitt manuskript skulle kunna passa in här.

Peter Berry med sin bok Abraham från Godegård – berättelsen om en originell människa och hans musik. Foto Ingela Björck

Hade jag inte varit bibliotekarie hade jag inte fått de kontakter jag behövde för att förverkliga min gamla dröm att skriva boken om Abraham. Min erfarenhet som bibliotekarie förde mig till biblioteken på Konstnärlig fakultet en gång. Det var närmast en slump att jag skickades just till denna miljö. I mitt arbete som bibliotekarie blev jag en del av det nätverk av kontakter som det visade sig att jag skulle få stor glädje av. Som medlem av Svensk Musikbiblioteksforening har jag fått ett ännu större kontaktnät som varit viktigt för mig och min bok.

Att vara bibliotekarie och skribent kan innebära att man är på rätt plats, har yrkesmässiga förutsättningar och har ett förnämligt nätverk av kunniga kollegor.

Och slutligen, i bibliotekarievärlden finner man många med intresse och engagemang för det musiska. Det är en bra värld att skriva en bok i.

Noter i *punktskrift*

||| Lena Nettelbladt, text

Henry Larsson och Björn Westling. Foto Lena Nettelbladt.

Elisabet Andersson, bibliotekarie och talboksinsläsare, och jag träffade Henry Larsson och Björn Westling för att lära oss mer om punktskriftsnoter. Björn och Henry arbetar på TPB, Tal- och punktskriftsbiblioteket. TPB har ett huvudansvar i Sverige för punktskrift. I Sverige finns det cirka 1500 personer som kan punktskrift ganska bra. 500 av dem lånar och dessa lån når cirka 1000 personer. Det finns inga restriktioner när det gäller upphovsrätt och punktskrift.

Louis Brailles dag den 4 januari

Louis Braille föddes i Frankrike och levde 1809-1852. Han blev blind genom en olycka när han var tre år. Han ville gärna kunna läsa själv och utvecklade brailleskriften eller punktskriften när han var 16 år, utifrån ett system som militären hade för att kunna läsa i mörker. Han utarbetade både skriftsystemet och notsystemet med punktskrift. Den internationella Punktskriftsdagen är den 4 januari till minne av Louis Brailles födelsedag 1809.

Punktskriftsalfabetet bygger på punktskriftscellen med 6 punkter som numreras från 1 till 6. Genom att kombinera dessa punkter får man fram 63 olika tecken som går att känna med fingertopparna. Punktskriften tar stor plats. En medelstor roman fyller i punktskrift cirka fem volymer. Det går att skriva skiljetecken, siffror, fonetiska tecken, datasymboler och noter.

Det finns inget som inte går att notera med punktskrift

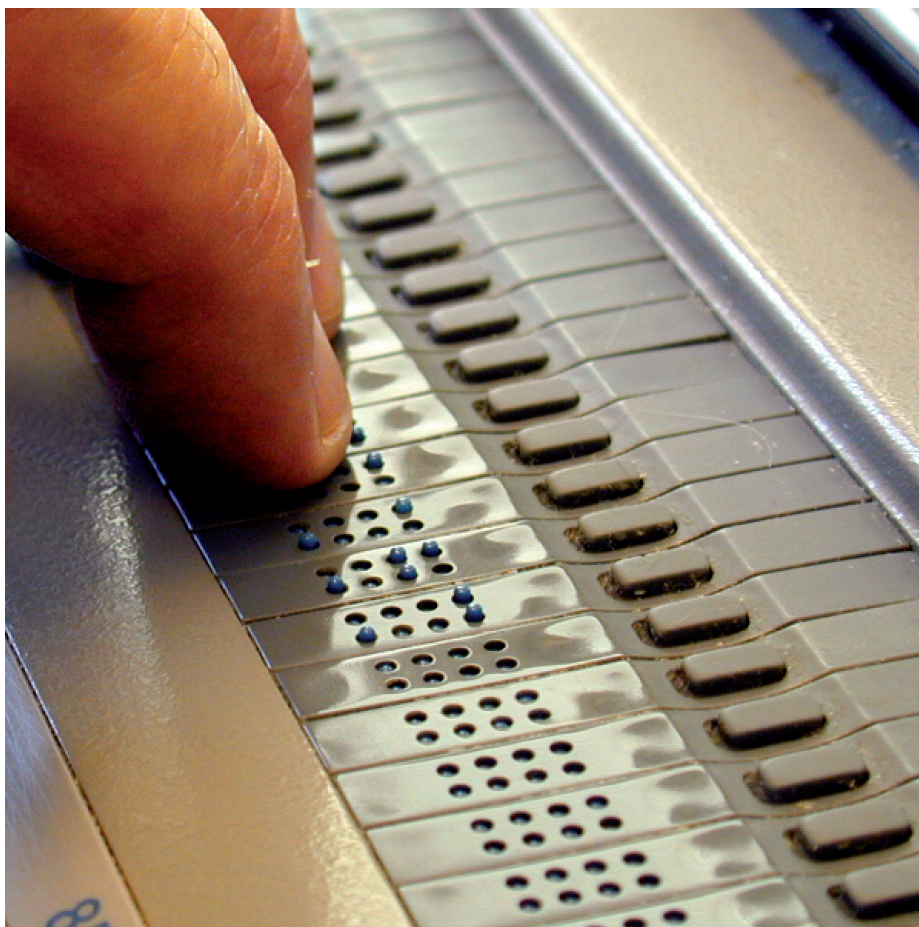
Louis Braille spelade själv flera musikinstrument. Utgångspunkt för Brailles notskrift var pianots tangenter och oktaven. Tonhöjd visas med de fyra översta prickarna i cellen och notvärdet med de två lägre prickarna. Alla övriga tecken som noter innehåller såsom re-pristecken, bindebågar, förtecken och återställningstecken går bra att visa. Det finns inget som inte går att notera med punktskrift. För piano finns det två olika system att skriva punktskrift. I det ena systemet skriver man 8 takter i taget för höger hand och sedan 8 takter för vänster hand. I det andra systemet noteras takt för takt, först höger och sedan vänster. Punktskriften är linjär men i USA är den vertikal med vänster hand ovanför den högra.

Först läser du noterna i punktskrift. Sedan övar du genom att memorera hela stycket. Skillnaden mot seende musikers

Punktskriftsdisplay hämtad från Hjälpmedelsinstitutets sida; <http://bit.ly/JpNmPX>

behärskar punktskrift kan med datorns hjälp kommunicera med synskadade och vice versa. Där visades DaCapo som

“ TPB är de svenska bibliotekens lånecentral för talböcker. En stor och viktig del av verksamheten utgörs av forskning och utveckling kring ny teknik för produktion och läsning.

är ett projekt knutet till Deutsche Zentralbücherei für Blinde (The German Central Library for the Blind). DaCapo producerar noter i punktskrift. <http://www.dzb.de/en/dacapo.html>

Talboks- och punktskriftsbiblioteket, TPB, är en statlig myndighet som lyder

under Kulturdepartementet. Deras uppdrag är att se till att personer med läsnedsättning får tillgång till litteratur på de medier som passar dem. TPB producerar talböcker och punktskriftsböcker. TPB är de svenska bibliotekens lånecentral för talböcker. En stor och viktig del av verksamheten utgörs av forskning och utveckling kring ny teknik för produktion och läsning. Ett särskilt

uppdrag är att ge studerande på högskola tillgång till anpassad studielitteratur.

TPB har drygt 70 anställda och ligger vid Globen i Stockholm. Verksamheten finansieras av Kulturdepartementet och Utbildningsdepartementet.

TPB är inte längre ett fysiskt bibliotek. När biblioteket gick över till Daisy-konsortiet gick man också över till enväglån, direkt från producent till brukare. Det betyder – ingen cirkulation och ingen katalog och inget utlåningssystem. Det går att göra hur många exemplar som helst. DAISY-formatet är ett digitalt anpassat informationssystem som TPB använder för alla sina talböcker och även för underlag till punktskriftsböcker. DAISY bygger på XML och SMIL, två standarder för elektronisk publicering. DAISY är en digital teknik som strukturerar ljud, text och bild på ett sätt gör det enkelt att söka och läsa.

Punktskriftsnämnden är en statlig nämnd som är en del av TPB. Nämnden har bland annat ett uppdrag att publicera och stödja användning av punktskrift och taktila bilder och främja forskning och utveckling.

Boktips! *Noter i punktskrift - musikens grunder : en handledning och en lärobok i hur man läser och skriver punktskriftsnoter* av Gunilla Lillbacka och Sara Backström Lindeberg. Säljs hos Specialpedagogiska skolmyndigheten.

Bibliotekstjänst AB		BURK-SÖK	2011-12-01	
bx2163 BURK			BURK NR: 493 63 15-ED	
Xxpz	Skogman, Thore			
/P	Pop opp i topp <Punktskrift> : 1953-1994 / Thore Skogman. - Älvsjö : De blindas bokfond, 2008. - 2 vol. (176 s. tryckt punktskrift). Kopierad från: Stockholm : AIR, cop. 1994. ISBN 91-972356-6-0, 978- 91-972356-6-2 (genererat). - Fullskrift. - I punktskriften ingår melodistämman med ackordanalys. - TPB-nr P21014			
Xxpz Skogman, Thore/P				
<Xxaoc/P>				
<Xxpb-c/P>				
	Vol. 1.			
	BURK-NR 493 63 40-1E			
	Vol. 2.			
	BURK-NR 493 63 41-08			
Fullpost/		träff:	22 av:	35
Antal: *0	<Insätt>			

Katalogpost från Bibliotekstjänst AB som visar punktskriftsnot.

Sjungande *talböcker*

||| Elisabet Andersson, Musik- och teaterbiblioteket

Elisabet Andersson. Foto Lena Nettelbladt.

Innan jag blev bibliotekarie arbetade jag i många år som talboksinläsare på ett inläsningsföretag som producerar talböcker för Tal- och punktskriftsbiblioteket, TPB.

Av en talboksinläsare krävs att man har en bra röst och att man klarar av att läsa flytande utan att staka sig. Mitt arbete handlade om att läsa in studie- och facklitteratur inom framför allt humaniora och samhällsvetenskap och för det krävs dessutom goda språkkunskaper och stor ämnesbredd. Många tror att vem som helst kan läsa in vad som helst, men det är inte lätt för en humanist att läsa kemiska formler eller böcker om anatomi. Därför hade jag kolleger med kompetens i många olika ämnen, och vi tilldelades böcker efter ämneskunskaper.

Eftersom jag är musikutbildad föll böcker om och med musik på min lott. Liksom alla tabeller och figurer som kan förekomma i fackböcker ska läsas och beskrivas ska man också redogöra för eventuella musikexempel och noter i en bok om musik. Det kan handla om att ange notexemplens tonart, taktart, harmonik, instrumentbesättning eller dylikt. Ibland får man anvisningar från TPB om vad som ska tas med, men ofta får man själv avgöra vad som kan vara relevant information för den som ska lyssna på talboken och inte själv kan se noterna.

Särskilda krav

Ibland hände det att jag blev ombedd att sjunga. Så har jag till exempel sjungit in ett antal barnsångböcker och jag vill till och med minnas att jag ackompanjerade mig själv på gitarr en gång. Då får man komma ihåg att det fortfarande handlar om en talbok, det är ingen musikinspelning det är fråga om och syftet är inte att ge en musikalisk upplevelse utan att ge hjälp åt till exempel en förskollärare att tillägna sig sångerna. I barnsångböcker finns det dessutom ofta exempel på lekar och rörelser till sångerna och anvisningar om hur man kan öva in dem med barnen. Då blir talboken en blandning av läst text och sång vilket inspelningstekniskt bjuder på extra svårigheter att få en jämn ljudnivå och även ställer särskilda krav på inläsarens röstbehandling.

Den svåraste och mest omfattande sånginsats jag gjort är psalmboken *Psalmer i 2000-talet* som innehåller 266 psalmer som i många fall var obekanta för mig och dessutom i en

“Eftersom jag är musikutbildad föll böcker om och med musik på min lott.

del fall närmast atonala. Den boken tog mycket längre tid att läsa/sjunga in än normalt eftersom jag först måste lära mig alla nya sånger. Det gällde naturligtvis också att vara noggrann. Varje talbok genomgås normalt av en korrekturläsare efter inläsningen för att upptäcka eventuella fel, men i det här fallet gick jag dessutom själv tillbaka och kontrollerade varje sång för att upptäcka om någon ton blivit fel.

I TPB:s online-katalog (www.tpb.se) kan man provlyssna på korta avsnitt ur talböckerna. Den intresserade kan alltså få ett smakprov på sin musikaliska inläsningskonst i till exempel *Psalmer i 2000-talet* och *Elefantboken : barnvisor och sånglekar*.

Nu finns det även *dans* på Svenskt visarkiv

||| Anna Nyander, Svenskt visarkiv

I höstas donerades Arkivet för folklig dans, som tidigare funnits på Dansmuseet, till Svenskt visarkiv. I samband med detta skapades en ny dansarkivarietjänst på Visarkivet. Verksamheten är inriktad mot folklig dans i vid bemärkelse, vilket innebär alla typer av dans som förekommer när man dansar för att roa sig. Material om dansgenrer som inte har sin grund i social dans, såsom balett eller modern- och nutida dans, finns i första hand hos Musik- och teaterbiblioteket och Dansmuseet.

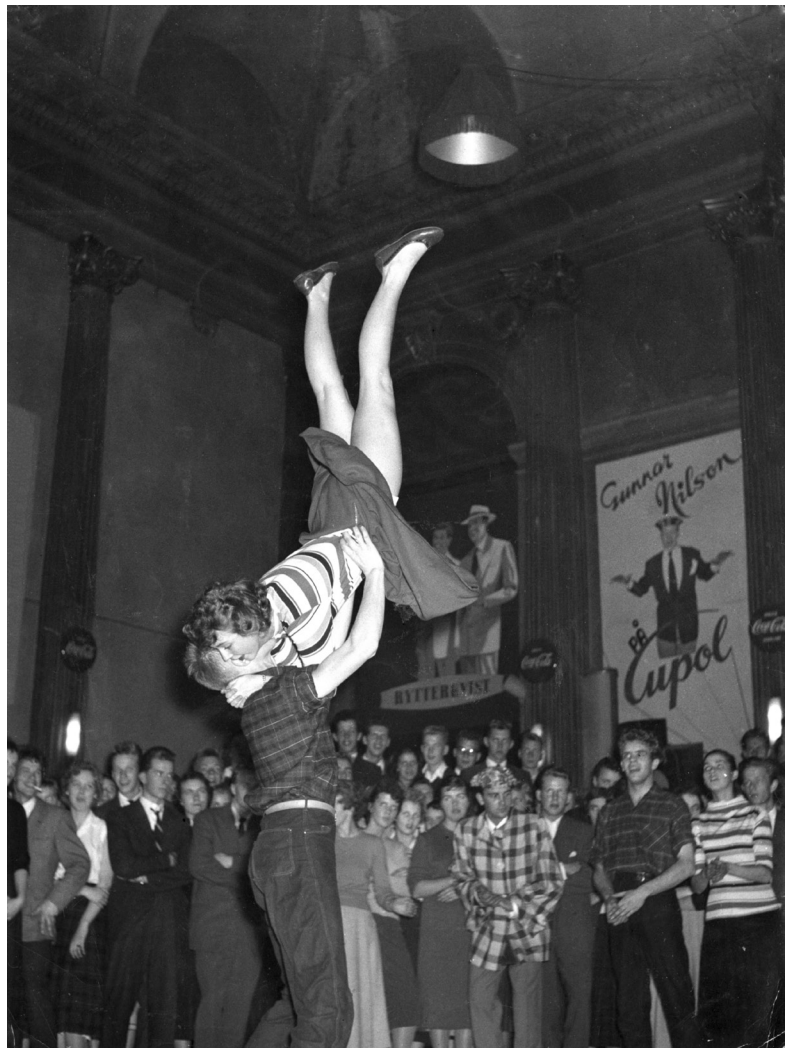
Numera kan man alltså vända sig till Svenskt visarkiv med förfrågningar om dans. Det kan gälla allt från vad man har dansat under olika perioder, tips på litteratur om dans eller frågor om folklig dans idag. Det går bra att kontakta oss per telefon eller mejl. Besök bokas alltid i förväg.

Arkivet innehåller filmer, dansböcker, uppsatser, dansbeskrivningar, noter, fotografier och pressklipp, samt annat material från dansgrupper, danslärare, danskurser och seminarier. Dessutom ingår ett antal separata person- eller organisationsarkiv, till exempel från Henry Sjöberg, Nordisk förening för folkdansforskning och Samarbetsnämnden för folklig dans.

Förutom att tillgängliggöra materialet som redan finns, arbetar vi även med

dokumentation av folklig dans i Sverige idag. Vi tar också emot donationer av samlingar från privatpersoner och organisationer.

Svenskt visarkiv är inte enda stället som har samlingar av folklig dans. Man kan också vända sig till exempelvis Folkmusikens Hus i Rättvik, Smålands musikarkiv i Växjö, Skånes musiksamlingar i Lund och Dialekt-, ortnamns- och folkminnesarkivet i Umeå.

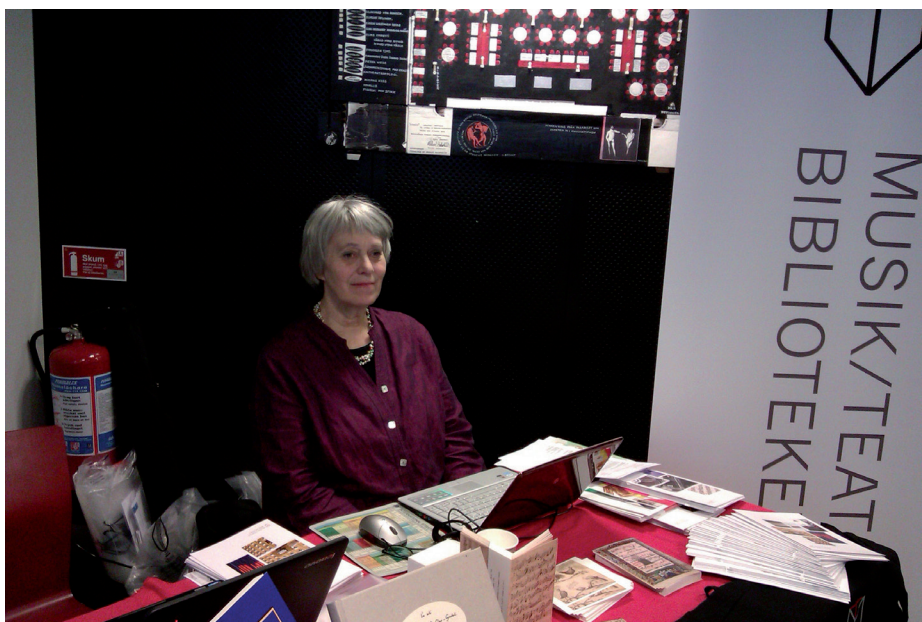
Danstävling i Jitterbug på Nalen, Stockholm, sent 50-tal. Foto: Gåva från Gunnar Lindqvist/Svenskt visarkiv

Kontaktuppgifter:
anna.nyander@visarkiv.se
08-519 554 78
Foto: Eric Hammarström

Humanist? Javisst!

||| Johanna Grut, Musik- och teaterbiblioteket

Veslemøy Heintz vid Musik- och teaterbibliotekets utställningsbord. Foto Johanna Grut

Musik- och teaterbiblioteket medverkade under *Humanioradagarna*, humaniorastudenternas egna kontakt- och branschdag, i Uppsala den 28 mars. Förutom en mängd föreläsningar om allt från svenska hiphoptexter och varumärkesbyggande till hedersvåld och antik kritik anordnades en stor mäs­sa med ett 40-tal organisationer, företag och institutioner.

Vid vårt bord i mässlokalen träffade vi en mängd nyfikna studenter och informerades om biblioteket och att man kan fjärrlåna från oss, delade ut vår nya broschyr och gav bort "påskkort" med fåglar och noterad fågelsång, reproduktion

ur bibliotekets exemplar av boken *Musurgia universalis* från år 1650.

“ En ung gitarrist blev överlycklig över våra nedladdningsbara gitarrnoter från den så kallade Boijesamlingen och flera studenter diskuterade uppsatsämne och källmaterial med oss.

Många hade inte en aning om att vi fanns och blev glatt överraskade. En ung gitarrist blev överlycklig över våra nedladdningsbara gitarrnoter från den så kallade Boijesamlingen och flera studenter diskuterade uppsatsämne och källmaterial med oss. Det var också intressant att titta på de andra utställarnas informationsmaterial och samla intryck till nästa gång biblioteket medverkar i något liknande.

Tack vare att vi var två som kunde bytas av hann en av oss lyssna på Peter Englunds inspirerande och hoppingivande föreläsning "Hur man överlever universitetet och arbetslivet - 10 enkla regler."

Avgiften för att få medverka i mässan bestämde varje utställare själv, som en sorts kollekt som gick till humanioraforskningens fromma.

Vi återkommer gärna nästa år!

<http://www.humanioradagarna.se/>

My three decades with IAML and *Intervalli*

||| Heikki Poroila, text och foto, musikbibliotekarie på Vanda Stadsbibliotek, Nyland, Finland

Käraste svenska vänner och kolleger!
When Lena Nettelbladt asked me to write about the history of Finnish music library Association and its quarterly *Intervalli*, I had to think about it for a while. It is true, that I have been in the music library train for three decades. It is also true, that I have really been around, when the Finnish music librarianship has grown up.

But what can one write about past without doing at least some work with the documents or without interviewing a few dozens of colleagues? Recollecting things from the past is not one of my strengths, nor did I have enough motivation to dig up facts and figures.

On the other hand I could not turn down this possibility to greet our Swedish colleagues, who's input in the international IAML has always been something we have only could admire and envy. This is why I promised to write something I remember and which I think might be relevant to know abroad. Here it is.

***

My fist IAML meeting in Berlin 1985

In the beginning of 1980's we Finnish music librarians used to think that music libraries in other Europe are something that we will never reach. All those magnificent old libraries with lots of musical manuscripts and grey bearded musicologists pottering around with Very Important Issues of the musical history.

In my first IAML meeting in Berlin 1985 I felt poor and provincial, while you Swedish colleagues already were well in charge of the whole international community. I can still remember the feeling of inferiority. But it did not last a long time. Back in Finland I had been elected to work as the president of the Finnish IAML Branch and I decided to stop the Finnish bystander attitude.

During the next 10 years I attended each IAML conference. In 1986 in Stockholm I was already spying the ways you Swedes were doing the international things and the next year in Amsterdam we sat around a coffee table and decided

to invite the IAML meeting to be held in Helsinki. This happened in 1993, and we were not bystander anymore during these days.

For natural reasons we concentrated in public music library world. We had understood that even if we do not have much musical history or huge historical collections in Finland, we had a very well organized system of public music libraries. In fact it became clear at least to me, that what we had in Finland to offer to the public was one of the best in the whole world.

That discovery did heal our inferiority complex quite well, and because the IAML Helsinki meeting was quite a success, we felt ourselves competent enough to act as a normal member of the international society.

How slowly things went on if at all

On personal level my enthusiasm for IAML activities did decrease, however. I had been in the professional branch of public libraries as a secretary for several years, but I was quite disappointed to see, how slowly things went on if at all. Don't get me wrong: I had met several wonderful people in IAML, and I want to name three of them, namely late Suki Sommer, my dearest idol within the public library branch, Don Roberts, the most warm and kind university president IAML has ever had and Veslemöy Heintz, without

who's enduring help and vast knowledge my work in IAML had been much less efficient. Of the Swedish colleagues I must also name Anders Lönn, who was one of the few persons in the world I could speak with about uniform titles just for fun.

“When we started *Intervalli* in 1988, music librarianship in Finland was a fast developing profession with an instant need for basic communication. An own magazine was a frightening challenge for some of us, but it was also great fun and a relief.

But in ten years' time I got tired of the constancy of the IAML world and started to concentrate in Finnish activities after the IAML Perugia meeting 1996. That did not stop the cooperation on Scandinavian or Baltic level, in fact we did have a couple of meetings in Tallinn and Helsinki, where Finnish and Swedish colleagues could meet each other. Still in April 2002 I was personally invited to give a speech in your annual meeting in Uppsala. I think I could not say anything about music and the world wide web that you did not already know, and I had to use English because of my poor Swedish while speaking about professional items. That was, however, my last international task, and Sweden was just the right place to accomplish it.

***

Editor of *Intervalli* from 1988 to 2011

I have been written short news about Finnish music library world for the *Fontes artis musicae*, since the focus of my duties has always been in communication and journalism. In Finland I was the editor of editor-of-chief of *Intervalli* quarterly from 1988 to 2011 until our

Branch board decided to discontinue it as a quarterly magazine. This decision had more to do with the lack of willing and able human resources than the general need. Only time will tell, if *Intervalli* gets a new start some time later.

Since you read this text from *Musikbiblioteksnytt*, I am willing to make some historical evaluation about this business of professional music library journalism. I do confess, that *Musikbiblioteksnytt* has been at least a subconscious model – or rival? – of *Intervalli* in the 2000's. I did my best to publish a journal that would not fail in comparison with *Musikbiblioteksnytt*. But this was not the case in the beginning.

When we started *Intervalli* in 1988, music librarianship in Finland was a fast developing profession with an instant need for basic communication. An own magazine was a frightening challenge for some of us, but it was also great fun and a relief. At last we could concentrate in music librarianship and stop asking for space in *Kirjastolehti*, the Finnish library magazine.

The need for communication is always present, if the community is really living and healthy. Circulating ideas and challenges with a printed media can be a very efficient way. In the late 1980's a printed magazine was almost the only way to keep contact and offer a forum for professional discussion. *Intervalli* did fit well in this situation, and it was quite easy to fill four issues every year with music library stuff.

Every organisation needs communication

Internet and it's new possibilities did not weaken the position of *Intervalli* quickly. Though most music libraries were providing access to internet during the 1990's, the old habit of reading important texts from a printed *Intervalli* did not vanish. The main concern was economics. It is not easy to finance a professional magazine without income, and in 2006 the Finnish IAML Branch had to stop publishing *Intervalli* in printed format.

Transition from print to PDF was not a

drawback, because the new technique allowed us to use colour images and stop worrying about the costs of extra pages. A more important decision was to move current material to be published via Kirjastot.fi, the general Finnish library web portal. We had of course used this possibility even earlier, but in 2005 it was clearly decided, that *Intervalli* will be the environment for longer texts only.

Five volumes of *PDF-Intervalli* (2007-2011) convinced probably most music librarians to think, that the content is more important than the media. Being the editor of an electronic magazine instead of a printed one was certainly good for the nervous system, but to my personal surprise it did not tempt younger colleagues to take over the editorial board. There simply was nobody willing to take care about a Finnish music library magazine anymore.

Magazines have their own lives and histories, and sometimes an intermission is needed. Many IAML Branches have managed to operate without an own bulletin or magazine. My understanding is that every organisation needs communication, but the method may vary freely. Some younger colleagues are in favour of social media and direct communication between individual music librarians. A quarterly magazine might be an old-fashioned way to communicate in 2010's. A joint, public forum is nevertheless the most effective way to pass on ideas and suggestions about topics of general interest. Be the method what it is, the durable core of our noble profession should always be in sharing of ideas and contents.

SMoK i Borlänge

||| Rikard Larsson, Musik- och teaterbiblioteket

Tobias Danielsson vid Musik- och teaterbibliotekets utställningsbord. Foto: Rikard Larsson

Ett återkommande evenemang är SMoK:s (Sveriges Musik- och Kulturskoleråd) rikskonferens. Förra året gick den av stapeln i Västerås, och i år hadeturen kommit till Borlänge 21-23 mars.

Från Musik- och teaterbiblioteket medverkade i år Tobias Danielsson och Rikard Larsson, vilka främst sysslar med orkester- och teatermaterial, och skälet till detta var helt enkelt att vi i år ville sätta lite extra fokus på just dessa samlingar.

Vi lämnade Stockholm med tåg på morgonen och två timmar senare anlände vi till Borlänge järnvägsstation. Strax

promenerade vi förbi Jussi Björling-museet, korsade via en gångbro den riks-väg som klyver stan i två delar, för att så komma fram till hotell Galaxen där konferensen skulle äga rum.

De musik- och kulturskoleledare som deltar i konferensen har ett digert program att ta sig igenom, men mellan de olika programpunkterna så har de också möjlighet att bekanta sig en smula med de olika utställare som bjudits in för att informera om och förevisa sina verksamheter.

När vi hade anmält vår ankomst till arrangörerna fick vi således ett bord i den

stora korridoren utanför själva konferenssalen, och vi packade upp det material vi hade med oss - orkester noter, teatermanuskript, diverse broschyrer och annat informationsmaterial. Till vänster om oss hade Musikförlaget Gehrmans sina bord, och till höger ett företag som saluförde ett slags notskrivningsprogram som föreföll mycket avancerat och intrikat.

“Det faktum att Musik- och teaterbiblioteket har mer än 6000

kompletta uppsättningar av orkesterverk, liksom fler än 40 000 teatermanuskript fick både den ene och den andra att höja på sina ögonbryn!

Som det visade sig var det flera deltagare som uppskattade vår närvaro, och som också uttryckte viss överraskning: dels över vårt nya namn, och dels över att teatermaterial nu utgör en del av bibliotekets samlingar. Det faktum att Musik- och teaterbiblioteket har mer än 6000 kompletta uppsättningar av orkesterverk, liksom fler än 40 000 teatermanuskript fick både den ene och den andra att höja på sina ögonbryn!

Designa *Musikbiblioteksnytt*

Sara Lind framför datorn på praktikplatsen i Los Angeles. Foto: Christina Wengström

Nu har jag gjort layouten på *Musikbiblioteksnytt* i över två år. Varje gång Lena Nettelbladt skickar material till mig är det lika spännande att se hur det ska gå ihop, och jag blir lika förvånad varje gång det i slutändan blir en tidning av det hela. Bäst kan man nog beskriva det som ett pussel - ett tusenbitars, såklart. Men det är förstås också väldigt roligt, och jag hoppas att du som läser tidningen tycker att den är lätt-navigerad och trevlig att titta i. Om du har layoutförslag är du mycket välkommen att maila mig på saralind83@yahoo.se.

Men vem är då jag? Jag jobbar som informatör på Stockholms universitetsbibliotek, samtidigt som jag går distansutbildningen *Digitala tjänster: kultur,*

information & kommunikation på Borås Högskola. Under tre månader i början av året åkte jag till Los Angeles för att göra praktik på ett litet botaniskt bibliotek. Kursen jag läste heter *Bilddigitalisering av kulturarvet* och syftar till att ge en förståelse över både kontext och teknik för att kunna digitalisera material. På praktikplatsen i fråga hade jag fria händer att skapa en digital utställning, dock helt utan budget. Det var en utmaning! Resultatet kan du se här. <http://bit.ly/FQdSyY>. Min ambition var att genom att använda gratisverktyg på internet kunna knyta ihop den levande botaniska trädgården med materialet inne i biblioteket. /Sara Lind

På nytt *jobb*

Sunet Sereaders består av Nils Ahnland (gitarr), Nisse Palm (bas), och Robert Spång (steel guitar och gitarr). Foto: Alexander Lindström.

Nils Ahnland Gävle musikbibliotek

Ny på jobbet, ja. Fast det var ett tag sen. Nu börjar jag känna mig hemma, men det är ju så dags eftersom det börjar snackas om att Musikbiblioteket ska flyttas. Den som lever får se och det hoppas vi väl att vi alla gör. Vad jag gör på jobbet? Mest sånt som jag tycker är kul, vilket förstås är en bonus när man tänker på mitt tidigare jobb, också på ett bibliotek men med mycket mindre intressanta uppgifter. Jag köper in skivor, böcker och filmer och håller koll på utgivningen – det är ju hejdundrande skoj. Jag

tar emot skivorna etc med varsam hand när de anländer, ordnar med poster, etiketter och allt sånt som är lite mindre kul, samt skriver om dem på Facebook, vilket är väldigt kul. Därför passar jag också här på att göra reklam för den facebooksidan, Musikbiblioteket i Gävle, där jag skriver en massa dumheter. Sen gör jag förstås en massa annat, däribland betjänar våra låntagare vilket väl är att betrakta som arbetets absoluta kärna.

Ny musikbibliotekarie på Västerås stadsbibliotek

Ingemar Johansson har gått i pension och jag har tagit över hans tjänst som musikbibliotekarie på Västerås stadsbibliotek. Det är inte lätt att efterträda en så kunnig och omtyckt bibliotekarie som Ingemar, men jag är glad att ha fått förtroendet. Mitt första jobb var att starta upp och driva Visbiblioteket i Västervik, vilket innebar liknande arbetsuppgifter. Däremellan har jag arbetat på Musik-

och teaterbiblioteket, först med fjärrlån och nu de senaste åren en hel del med webbplats och sociala medier. Nu känns det spännande att återvända till folkbiblioteksvärlden. I Västerås arbetar musikavdelningen i ett arbetslag tillsammans med skönlitteratur och Boken kommer. Det är roligt att arbeta närmare skönlitteraturen, jag är ju litteraturvetare i grunden.

Astrid Evasdotter Smith

Foto: Ewa Andersson

Mitt bland blåsippporna i Tierp och Tobo

||| Lena Nettelbladt, text

På Gästis i Tierp höll vi Svenska musikbiblioteksförningens årsmöte den 19 april. De formella årsmötespunkterna gick raskt. Margareta Odenman och Christina Wengström valde att lämna sina uppdrag och de fick tack och present. Ingemar Johansson fick ett årskort till Fotografiska museet som tack för alla fotografier han tagit från våra möten och generöst delat med sig av till *Musikbiblioteksnytt*. Även redaktören och redigeraren för tidningen fick uppmuntrande presenter.

Två stipendiater fick var sitt resestipendium till årets IAML-konferens i Montreal. Det var Johanna Grut som fick Svenska musikbiblioteksförningens stipendium och Anders Cato som fick Anders Lönns stipendium. Årsmötet godkände en liten höjning av medlemsavgifterna. Avgifterna för år 2013 kommer att vara 150 kr för arbetslösa, pensionärer och studerande, 300 kr för personliga medlemmar och 500 kr för

institutionella medlemmar. Ingemar Johansson, numera pensionär, fortsätter att vara ansvarig för e-postlistan Musikbiblioteksforum tillsammans med Olle Johansson, Kungliga biblioteket. Listan har cirka 90 prenumeranter. Hur du ansluter dig till listan kan du se på www.smbf.nu.

Annika Simms vill inspirera flera till att åka på IAML-konferenser. Därför visade hon bilder från konferensen i Dublin år 2011. Hon berättade om hur välordnat allt var, hur väl omhändertagna vi blev och om vilka inspirerande föreläsningar vi fick höra till nytta och nöje.

Knacka på

Efter årsmötet lyssnade vi på Sofia Norstedt som är utbildad dansare och arbetar som danskonsulent i Gävleborgs län sedan 2008. Sofias jobb är att bygga upp ett intresse för dans och att sprida dans. Det finns ett behov av arbetsmaterial kring dans i förskolan och Sofia fick idén att koppla ihop dans, musik och språk

med hjälp av boken *Knacka på!*. Barnboken *Knacka på!* av Anna-Clara Tidholm har funnits i 25 år och är väldigt interaktiv. Koreografen Sofia Färlin Månsson och kompositören Björn Börjesson har varit med i arbetet. Björn har gjort ett musikstycke till varje dörr som barnen ska knacka på och en signatur med en knacka-på-ramsa. Nyckelordet har varit lättarbetat. Det ska vara lätt för förskolepedagogerna att använda materialet som består av en ryggsäck, boken, en cd, en handledning med laminerade sidor, en kudde, ett gult band, en vattenkanna, en röd duk och en blå burk. Det finns en instruktionsfilm om materialet. Förskolorna kan också beställa ett fortbildningspaket där koreografen Sofia Färlin Månsson kommer en kväll och träffar förskolepedagogerna. Hon berättar om dans, visar väskan och pedagogerna får pröva själva. Det kommer att finnas cirka 50 ryggsäckar i Gävleborgs län och de ska lånas ut på biblioteket. Sofia berättar hur väl det fungerar och hur duken, burken, kudden och vattenkannen kan

Esbjörn Hogmark med nyckelharpa. Foto Ingemar Johansson

användas på olika sätt. Den röda duken fick ibland vara tvättmaskin och barnen rörde sig som tvätten. Materialet har inte

“ Redan hösten 1997 hölls den första kursen med 12 nyckelharps-elever. Idag har institutet 19 elever som går en ettårig utbildning i folk-musik för nyckelharpa eller fiol samt en ettårig kurs med folkdans.

gjorts för att säljas men Sofia har försökt få flera förlag intresserade att ge ut det men har ännu inte lyckats.

Baron de Geers jaktslott

Efter lunch på Gästis åkte vi till Tobo som ligger 14 kilometer sydost om Tierp. Där finns Eric Sahlström Institutet i bar-

on de Geers gula jaktslott som byggdes 1888-1889 omgivet av blåsippor. Maria Bojlund tog emot oss, berättade om verksamheten och visade huset. Hon är verksamhetsledare sedan 2011. Nyckel-harpslegenden Eric Sahlström dog 1986 och då startades en minnesfond. År 1997 tog Esbjörn Hogmark, Gunnar Ahlbäck och Göte Herlovson initiativ till att be Riksdagen om pengar för att göra Eric Sahlström Institutet till ett internationellt centrum för folkmusik. Redan hösten 1997 hölls den första kursen med 12 nyckelharps-elever. Idag har institutet 19 elever som går en ett-årig utbildning i folkmusik för nyckel-harpa eller fiol samt en ettårig kurs med folkdans. Institutet har också kortkurser under sommaren och helger. Kurserna är studiemedelsberättigande.

– Av eleverna kommer 11 procent från andra länder. 50 personer från hela världen kastar sig på anmälan till sommarkurserna, berättar Maria. Eleverna kommer från Japan, Kanada, Australien och USA.

Här arbetar, 3 projektledare, 8 timlärare som delar på 2 tjänster samt personal för vaktmästeri, expedition och kök, sammanlagt 5,5 heltidstjänster.

Centrum i världen för nyckelharpan

Huvudman för Institutet är stiftelsen Eric Sahlström Institutet och i styrelsen sitter människor med en bred förankring inom folkmusikgenren såsom Lars Farago från RFoD = riksförbundet för folkmusik och dans och Anna Nyander, dansarkivarie Statens musikverk.

Några citat ur verksamhetens mål och visioner:

- ska vara ett centrum i världen för nyckelharpan
- bedriva utåtriktad verksamhet för att främja och synliggöra folkmusik, sång och dans
- ska verka för ungdomars kontakt med folkmusik
- ska arbeta med folkmusik i dess olika former – instrumentalmusik, folksång och folkdans – och betona samhörigheten mellan dem.

Institutet är inblandat i många dans- och folkmusikprojekt som till exempel ett treårigt projekt om polskans historia i Sverige. Maria har varit med och utarbetat en handlingsplan för folkmusik och dans. Den har gått ut på remiss och presenterades på ett frukostmöte på Kulturutskottet. Huvudbudskapet är att det behövs mer pengar för att synliggöra genren, det behövs fler möten med folkmusik och dans i Sverige än vad det gör idag och att arbetsförhållandena för musiker och dansare bör förbättras. I maj var det Akustiskt i Tobo, en två dagars festival och varannan vecka är det Tobotorsdag med spel- och danskväll.

Esbjörn berättar om nyckelharpan

Efter en rundvandring i skolan med snickarverkstaden och biblioteket, fick vi träffa Esbjörn Hogmark, lärare i nyckelharpsbyggande och en av grundarna till både institutet och minnesfonden. Han spelade ihop med Eric Sahlström i 6 år och började med att spela låten Spelmansglädje för oss, en av Sahlströms mest kända kompositioner. I olika stenkyrkor i Sverige finns cirka 25 avbildningar av nyckelharpor men de ser mer ut som fiddlor. Nyckelharpa spelades före 1600-talet i ett bälte från norra Italien. Den svenska nyckelharpan är från 1600-talet och ser inte ut som de på kyrkomålningarna. Den äldsta bevarade nyckelharpan i Sverige kallas Moraharpan och gjordes av en präst på 1600-talet som sett bilden av en Schlüsselfidel i boken *Theatrum Instrumentorum av Praetorius* från 1620.

- Moraharpan är en leksak, det är inget instrument, tycker Esbjörn.

På 1700-talet tillkom resonanssträngarna till nyckelharpan och de bidrar till det speciella ljudet. Den kromatiska nyckelharpan har fyra spelsträngar c,g,c1,a1 samt 16 resonanssträngar. Den har minst 35 nycklar fördelade på tre rader och till varje nyckel hör ett löv som trycker på strängen.

1929 gjorde August Bohlin tre rader nycklar i stället för två och fick fram den kromatiska nyckelharpan. Eric Sahlström, som spelade fiol innan han började med nyckelharpa, fortsatte att förbättra nyckel-

harpan. Han gjorde harpan längre, bredare och mindre välvd, utformade f-hål som på fiolen och satte basbjälken och ljudpinnen som på fiolen. Instrumenten görs helt i gran. Svenska träd håller hög instrumentklass med alpgranen är ännu bättre. Avverkningsåldern på svensk gran är cirka 90 år men på alpträdet är den 200 år. Nyckelharpan betas med vattenbaserad bet och poleras med polerull och paraffinolja för att instrumentet ska se äldre ut. Strängarna är gitarrsträngar och cellosträngar. Mekaniken är lika som för en 12-strängad gitarr. Med hjälp av de så kallade löven justeras intonationen. Det finns inga begränsningar vad man kan spela på en nyckelharpa.

Barnnyckelharpsprojekt

Institutet erbjuder en fyraårig distanskurs i nyckelharpsbygge. Eleven bygger under den tiden två harpor, en enklare och en mer avancerad. Det pågår också ett projekt att erbjuda mindre nyckelharpor till barn. Harporna hyrs ut till musikskolor runt om i Sverige och byggarer ute i landet tar ansvar för att instrumenten fungerar under tiden de hyrs ut. Två gånger per år träffas de 20 -30 personer i Sverige som bygger nyckelharpor.

Före middagen fick vi njuta av musik och dans. Två fiolelever, Christin och Christin, spelade några låtar för oss, bland annat Flodens död av August Bohlin och Polska från övervåningen av Olof Johansson. Danseleverna Anneli och Stina dansade menuett och slängpolska. Efter middagen var det samkväm med fiolspel och filmvisning. Många övernattade i Jaktslottet för att kunna vara med på fredagens Sikelej (se s. 19).

Lästips och länkar

- Jan Lings bok om nyckelharpan som e-bok: http://www.visarkiv.se/online/nyckelharpan/nyckelharpan_kap_00.html
- *Boken om Eric Sahlström* / av Jan Ling ... ; sammanställd och redigerad av Gunnar Ahlbäck. Österbybruk : E. Sahlströms minnesfond, 1992
- Eric Sahlström Institutet <http://www.esitobo.org/>
- Firande av Eric Sahlström 100 år <http://www.ukk.se/Konsert/kalendarium/EricSahlstrom/>

Eric Sahlström

Eric Sahlström föddes 24/8 1912 i Tegelsmora socken i Uppland. I år skulle han fyllt 100 år och det blir mycket firande med bland annat en jubileumsgala i Uppsala konserthus. Han är "en av de främsta nydanarna beträffande nyckelharpan nutida utformning och spelteknik, ... verksam inom spelmansrörelsen såsom spelman, bygginstruktör och lärare i nyckelharpspel" Citat *Nyckelharpan* av Jan Ling, 1967. Han fick Kungliga Musikaliska Akademiens medalj "För tonkonstens främjande och bevarande" 1968. 1976 tilldelades Eric Sahlström statlig konstnärslön och det var första gången som en spelman fick det. Han komponerade många låtar bland annat *Spelmansglädje* och *Stormyren*. Det har sagts om Eric Sahlström att han var en färdig person med underfundig humor och som aldrig kritiserade en annan människa. Eric Hammarström, bibliotekarie Svenskt visarkiv, berättade följande anekdot som han hört: På en spelmansstämma stod ett gäng och spelade en av hans låtar. Eric Sahlström gick dit och spelade med. En av musikanterna avbröt och sa att "Så spelar inte Sahlström!" "Nej, hur spelar han då, frågade Sahlström?" "Så här sa musikanten och visade. "Ja, då spelar vi så", svarade Sahlström. Eric Sahlström dog 1986.

Staty av Ingvar Jörpeland. Foto Ingemar Johansson

Rusa runt som vargar och kräla som ormar

||| Agneta Wihlstrand, Karlstad stadsbibliotek

På fredagsmorgonen åkte vi förväntansfulla till Sveasalen i Tierp. Vi skulle nu få lära oss sång- och danslekar från hela världen, hämtade ur boken *Sikelej, sa kamelen*. Sånglekarna i denna bok kan ses som ett inspirerande råmaterial, då sångerna och danserna kan anpassas efter personers olika förutsättningar.

Anna Heikkinen, som är utbildad musiklärare vid Ingesund Musikhögskola, var vår entusiasmerande instruktör. Hon har tidigare varit biståndsarbetare i Nicaragua och upplevde där 1998 orkanen Mitch. Efter denna katastrof hjälpte Anna till med traumabearbetning och i detta svåra arbete var musiken och sånglekar till stor hjälp.

Efter en ordentlig uppvärmning av våra stela kroppar och "oövade" stämband, satte vi igång med Ge mig min kudde, en melodi ursprungligen från Zimbabwe. Förmiddagen fortsatte med sånger från bl.a. Bosnien, Persien, Taiwan och Danmark. En eventuell betraktare utifrån hade nog blivit förvånad om han hade sett 11 bibliotekarier koncentrerat sjunga med rörelser och steg, rusa runt som vargar och kräla som ormar.

Efter lunch fick vi lära oss ytterligare några sånglekar och dagen avslutades med

Sikelej sa Kamelen med musikpedagogen Anna Heikkinen. Foto Eric Hammarström

våra reflektioner. Vi som deltog denna dag kom från Musikhögskolor, Sveriges radios förvaltning, folkbibliotek, Svenskt visarkiv och Musik- och teaterbiblioteket. Detta innebär att vi har olika slags användning av våra nya erfarenheter; från att informera låntagare och kollegor om att boken och skivan finns - till att själva lära ut sånglekarna på våra bibliotek.

Sammanfattningsvis tyckte vi alla att dagen hade varit inspirerande och "en bra dag för själen". Varför skulle vi inte kunna liva upp ett möte på jobbet med *Sången om ormen*!

Glada men trötta lämnade vi ett regnigt Tierp. Ett stort tack till Margareta Odenman för det fina arrangemanget av dessa dagar!

• *Sikelej, sa kamelen* [Musiktryck] : sång- och danslekar från hela världen / red. Lars Farago ; [illustrationer: Owe Gustafsson] Stockholm: En bok för alla, 2008

• *Sikelej, sa kamelen* [Ljudupptagning] : sång- och danslekar från hela världen Stockholm : RFoD, p 2009, 2 CD

Summary in English

In this year's second issue you can read about:

- The advantage of being a librarian when you are writing a book.
- Braille music notation and The Swedish Library of Talking Books and Braille, TPS
- recording music talking books

- Dance information in Centre for Swedish folk Music and Jazz Research
- The Music and Theatre Library of Sweden participating in a special day for students in humaniora
- My three decades with IAML and Intervalli, an article in English by Heikki Poroila

- The Music and Theatre Library of Sweden participating in a special day for music- and theatre school teachers
- The Swedish IAML annual meeting, two days with information and practice in children songs and about the key fiddle and Eric Sahlström Institute

Bilder från årsmötet

Knacka på! med Sofia Nohrstedt, danskonsulent Gävleborgs län. Foto Ingemar Johansson

Maria Bojlund, verksamhetsledare Eric Sahlström Institutet. Foto Ingemar Johansson

Den nya styrelsen ställde upp sig i snällblåsten utanför Gästis Grill och bar:

*Kia Hedell, Uppsala universitetsbibliotek
Kerstin Carpvik, Musik- och teaterbiblioteket, sekreterare,
Annika Simms, Västerås stadsbibliotek
Mathias Boström, Svenskt visarkiv, vice ordförande
Agneta Wihlstrand, Karlstad stadsbibliotek, kassör
Ann-Christine Olsson, Musik- och teaterbiblioteket
Margareta Holdar Davidsson, Musikbiblioteket Sveriges Radio
Förvaltnings AB
Birgitta Sparre, Hagfors kommunbibliotek, ordförande*

Foto Lena Nettelbladt